Ref. Ares(2012)934142 – 1. 8. 2012

ANALYTICKÁ TABULKA INFRASTRUKTURY č. 1 – VŠEOBECNÁ ANALYTICKÁ TABULKA

Prohlášení o vyloučení právní odpovědnosti: Tyto analytické dokumenty platí zejména pro projekty spolufinancované ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti. Jejich obsah odráží stávající pravidla a rozhodovací praxi a nepředjímá možný vývoj ve vykonavatelnosti a uplatňování pravidel pro zadávání veřejných zakázek. Generální ředitelství pro hospodářskou soutěž (DG COMP) je vám nicméně k dispozici a může vám poskytnout další metodické pokyny ohledně požadovaného formálního postupu při podávání oznámení (notifikace), jakož i o postupu před podáním oznámení (prenotifikace)[1]*.*

Tato analytická tabulka ukazuje, jak určit, zda financování infrastruktury z veřejných zdrojů zahrnuje i veřejnou podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU) a pokud tomu tak je, zda podléhá oznamovací povinnosti dle čl. 108 odst. 3 uvedené Smlouvy.

Tuto analytickou tabulku doplňují konkrétní tabulky s dalšími informacemi o infrastruktuře v určitých sektorech (letiště, širokopásmové připojení, kultura, přístavy, výzkum, vývoj a inovace a vodohospodářství).

Obecné poznámky

To, zda financování dané infrastruktury spadá do působnosti pravidel pro veřejnou podporu, se odvíjí od jejího budoucího využití (pro hospodářskou činnost, dále v textu také ekonomickou činnost, nebo nehospodářskou činnost, dále v textu také neekonomickou činnost).

V závislosti na charakteristice daného projektu by potenciálními příjemci[2] mohly být všechny podniky, které vlastní, využívají nebo řídí veškerou infrastrukturu financovanou z fondů, nebo její část.

Právní forma příjemce podpory (s právní subjektivitou, nebo bez ní, soukromoprávní nebo veřejnoprávní subjekt, správní orgán, společnost s veřejným kapitálem nebo neziskový subjekt) není pro posouzení veřejné podpory relevantní. Problematika veřejné podpory se může objevit, i když se jedná o správní orgán nebo veřejnoprávní subjekt, neziskovou organizaci či společnost hospodařící bez zisku.

Toto vyhodnocení musí členské státy provádět nejen pro velké projekty definované v rámci pravidel pro strukturální fondy[3], ale pro všechny projekty.

Existence veřejné podpory

1. Zabývají se někteří potenciální příjemci **hospodářskou činností**? Pokud ne, pak se nejedná o veřejnou podporu. Koncept hospodářské činnosti se definuje jako nabízení zboží a služeb na daném trhu.

   Kulturní služby považuje Komise ve svých rozhodnutích týkajících se oblasti kultury za hospodářskou činnost tam, kde komerční subjekty nabízejí stejné nebo zaměnitelné zboží a služby. Existuje-li pro danou činnost trh, byť omezený, pak se daná činnost řídí tržními principy a považuje se za hospodářskou[4].

[1] Kodex osvědčených postupů pro provádění řízení ve věcech kontroly státní podpory, Úřední věstník EU ze dne, 16. 6. 2009, C 136, str. 13-20

[2] Čl. 2 odst. 4 nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 objasňuje, že výraz „příjemce“ se používá s jiným významem u strukturálních fondů *(příjemce: hospodářský subjekt, orgán nebo podnik, veřejný či soukromý, odpovědný za zahájení nebo za zahájení a provádění operací)* a u pravidel veřejné podpory (*příjemci: veřejné nebo soukromé firmy realizující individuální projekt a přijímající veřejnou podporu*)

[3] Viz čl. 39 nařízení Rady (ES) č. 1083/2006: *operace složená z řady prací, činností nebo služeb, které jsou určeny k dosažení nedělitelného úkolu přesné hospodářské nebo technické povahy, s jasně určenými cíli, jejíž celkové náklady přesahují 50 mil. EUR*

[4] Rozhodnutí EK č. N 464/09 – Podpora Maďarska organizacím scénického umění, odst. 14, a rozhodnutí EK č. N 293/2008 „Kulturní podpora pro multifunkční komunitní kulturní střediska, muzea, veřejné knihovny a doplňková vysokoškolská střediska“, odst. 18

Navzdory rozhodnutí příslušného orgánu uzavřít daný trh pro konkurenci může hospodářská činnost existovat i tam, kde by na daném trhu byli ochotni a schopni poskytovat své služby ostatní provozovatelé.

Je třeba obzvlášť upozornit na to, že rozhodnutí příslušného orgánu přidělit určitou službu jediné společnosti a nedovolit třetím stranám, aby ji poskytovaly (např. protože si přeje poskytovat tuto službu „in-house“, tj. příslušná služba je poskytována veřejnému zadavateli osobou, která vykonává podstatnou část své činnosti ve prospěch veřejného zadavatele a ve které má veřejný zadavatel výlučná majetková práva) existenci hospodářské činnosti nevylučuje.

Pokud příjemce podpory provádí nehospodářskou činnost spolu s hospodářskou, pak je třeba se v souladu s principy směrnice o transparentnosti [5] vyhnout riziku křížového financování vedením odděleného účetnictví (*„funkční oddělení“*).

2. Poskytl by danému projektu za stejných podmínek veřejné fondy **soukromý investor** (MEI)? Pokud ano, pak se nejedná o veřejnou podporu.

   To lze prokázat tím, že na projektu se mohou významnou měrou spolupodílet soukromí investoři za podmínek (např. celkové riziko a návratnost), které odpovídají podmínkám veřejného investora (*pari passu*). Dobrým ukazatelem by byl i řádný obchodní plán vykazující návratnost investice. Vezměte nicméně v úvahu, že v případě souvisejícího nebo předchozího opatření s veřejnou podporou sledujícího tentýž cíl nelze vyvodit závěr, že podobné opatření by učinil i tržní investor.

3. Aby bylo naplněno ustanovení čl. 107 SFEU, podpora musí ovlivňovat nebo hrozit, že ovlivní obchod mezi členskými státy. Obecně se **ovlivnění obchodu** předpokládá, když veřejná podpora posiluje postavení daného podniku oproti ostatním společnostem účastnícím se hospodářské soutěže na trzích EU. Není stanovena žádná hranice ani procentuální částka, pod jejíž úrovní lze obchod mezi členskými státy považovat za neovlivněný. Relativně malá výše podpory nebo relativně malá velikost přijímajícího podniku a priori neznamená, že obchod mezi členskými státy nebude nijak ovlivněn. Evropská komise na druhou stranu v rámci uplatňování pravidel pro veřejnou podporu v několika případech dospěla k závěru, že daná činnost měla výhradně lokální charakter a obchod mezi členskými státy nijak neovlivnila [6].

4. ***Podpora de minimis:*** Podpora poskytnutá podle nařízení *de minimis* se za veřejnou podporu nepovažuje za předpokladu, že za období tří let se jedné firmě nepřidělí více než 200 000 EUR [7].

5. ***Narušení hospodářské soutěže***
   Jakmile je konstatována existence hospodářské činnosti a jejího zvýhodnění[8], je třeba posoudit, zda dané opatření může narušovat hospodářskou soutěž. Pokud má příslušný podnik legální monopol a jeho činnost se řídí pro něj platným regulačním režimem a trh navíc není liberalizovaný, tj. není otevřený pro hospodářskou soutěž kvůli evropské nebo národní legislativě nebo kvůli faktickému vývoji trhu, pak riziko narušení hospodářské soutěže nehrozí.[9] Pokud příjemce naopak poskytuje služby na kterémkoli trhu[10], bude patrně zapotřebí přezkoumat veřejné financování (z EU a spolufinancování ze státního rozpočtu) investic tohoto příjemce z hlediska čl. 107 odst. 1 SFEU.

---

[5] Směrnice Komise 2006/111/ES ze dne 16. listopadu 2006 o zprůhlednění finančních vztahů mezi členskými státy a veřejnými podniky a o finanční průhlednosti uvnitř jednotlivých podniků, Úřední věstník EU ze dne 17. 11. 2006, L 318, str. 17-25

[6] Např. plavecké bazény využívané převážně místními obyvateli, místní nemocnice zaměřené výhradně na místní obyvatele, místní muzea, u nichž není pravděpodobné, že by přilákala zahraniční návštěvníky, místní kulturní události, jejichž potenciální návštěvníci jsou z blízkého okolí. Praktické příklady jsou uvedeny v analytické tabulce týkající se kulturní infrastruktury.

[7] Nařízení Komise (ES) č. 1998/2006 ze dne 15. prosince 2006 o použití článků 87 a 88 Smlouvy na podporu *de minimis*, Úřední věstník EU ze dne 28. 12. 2006, L 379. Konkrétní nařízení s různými prahovými hodnotami platí pro zemědělství nebo rybolov nebo pro SGEI.

[8] Viz bod 1 výše

[9] Viz rozhodnutí Komise č. N 356/2002 o železniční síti

[10] Tj. tam, kde nabídka, byť od jediného poskytovatele, uspokojuje poptávku.

Služba obecného hospodářského zájmu

6. Pokud daný projekt, příp. jeho provozování je (1.), součástí služby svěřené coby **služba obecného hospodářského zájmu (SGEI)** a (2.) předem byly jasně definovány parametry kompenzace, (3.) nevyplácí se žádná kompenzace nad rámec čistých nákladů na poskytování veřejné služby a přiměřeného zisku a (4.) služba obecného hospodářského zájmu byla přidělena buď formou veřejné zakázky, která zajišťuje poskytování služby veřejnosti za nejnižších nákladů, nebo kompenzace nepřevyšuje částku, kterou by požadovala efektivně fungující společnost, pak se v rámci tohoto projektu nejedná o veřejnou podporu[11]. Upozorňujeme, že pravidla pro poskytování služeb obecného hospodářského zájmu umožňují rovněž slučitelnou podporu[12] nebo podporu *de minimis*[13].

Výjimka z podání předběžného oznámení, nicméně je třeba splnit další požadavky

7. Pokud se jeví, že veřejné financování infrastruktury spadá pod pravidla veřejné podpory, je třeba posoudit, zda daný projekt podléhá oznamovací povinnosti podle čl. 108 odst. 3 SFEU. Není tomu tak, pokud je splněna kterákoli z níže uvedených podmínek:

a. Opatření je od oznamovací povinnosti osvobozeno, protože splňuje podmínky obecného nařízení o blokových výjimkách (**GBER**), které stanoví jak procedurální pravidla (např. předkládání souhrnných informačních listů nebo listů k transparentnosti), tak pravidla slučitelnosti[14];

b. Projekt, a/nebo jeho provozování jsou v souladu s rozhodnutím Komise 2012/21/EU o SGEI[15] součástí služby svěřené coby služba obecného hospodářského zájmu, což vyžaduje zejména jasný akt pověření a kontrolu, zda výše kompenzace nepřesahuje čisté náklady poskytování služby obecného hospodářského zájmu včetně přiměřeného zisku.

c. Opatření je osvobozeno od oznamovací povinnosti na základě nařízení 1370/2007[16], které stanoví pravidla platná pro kompenzaci povinností spojených s veřejnými službami při pozemní veřejné přepravě cestujících.

d. Podporu lze přidělit na základě **existujícího programu veřejné podpory** za předpokladu splnění podmínek uvedených v existujícím programu podpory. Seznam rozhodnutí Komise ohledně veřejné podpory je k dispozici na následujících internetových stránkách:
http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/index.cfm?clear=1&policy_area_id=3

Je třeba připomenout, že pro většinu projektů zabývajících se infrastrukturou platí směrnice EIA[17] bez ohledu na to, zda se financování řídí pravidly pro veřejnou podporu, či nikoli.

Potřeba oznámení pro schválení veřejné podpory

8. Pokud dané opatření zakládá existenci veřejné podpory a nesplňuje podmínky uvedené výše v bodě 7, je nutné předložit oznámení Komisi a vyčkat na schválení opatření. Ve svém posouzení slučitelnosti podpory Komise ověřuje, zda veřejná podpora splňuje cíl spoečného zájmu, je nezbytná a neovlivňuje obchod v rozsahu, který je v rozporu se společným zájmem. Hodnocení se řídí buď příslušnými pravidly pro

---

[11] Viz rozsudek soudu ze dne 24. července 2003, Altmark Trans GmbH, případ C280/2000

[12] Buď nepodléhá (viz bod 10b níže), nebo podléhá oznamovací povinnosti podle Rámce SGEI Komise.

[13] Nařízení Komise (EU) č. 360/2012 ze dne 25. dubna 2012 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu *de minimis* udílenou podnikům poskytujícím služby obecného hospodářského zájmu, Úřední věstník EU ze dne 26. 4. 2012. L 114/8.

[14] Nařízení Komise (ES) č. 800/2008 ze dne 6. srpna 2008, kterým se v souladu s články 87 a 88 Smlouvy o ES prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné se společným trhem (obecné nařízení o blokových výjimkách), Úřední věstník EU ze dne 9. 8. 2008, L 214. Přehled je uveden ve Vademecu práva Společenství o státní podpoře:
http://ec.europa.eu/competition/state_aid/studies_reports/Vademecum_on_rules_09_2008_en.pdf

[15] Platí konkrétní podmínky, např. existence a doba trvání pověření a kompenzace nepřesahující 15 mil. EUR ročně, resp. počty cestujících u letecké a námořní dopravy. Počáteční podpora investic do nezbytné infrastruktury se může vypočítat jako průměrná výše (roční) kompenzace po dobu trvání pověření coby kompenzace za SGEI: běžně 10 let, není-li kvůli amortizaci investic nutná delší lhůta.

[16] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1370/2007 ze dne 23. října 2007 o veřejných službách v přepravě cestujících po železnici a silnici a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 1191/69 a č. 1107/70, Úřední věstník ze dne 3. 12. 2007, L 315, str. 1

posouzení slučitelnosti veřejné podpory, jsou-li k dispozici[18], nebo pokud konkrétní pravidla neexistují, řídí se přímo čl. 93, 106 nebo 107 SFEU.

* * *

[17] Směrnice 2011/92/EU o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých projektů na životní prostředí
[18] Souhrn platných pravidel pro veřejnou podporu je k dispozici na internetových stránkách: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/legislation.html

ANALYTICKÁ TABULKA INFRASTRUKTURY č. 2 – VÝSTAVBA INFRASTRUKTURY LETIŠŤ

Prohlášení o vyloučení právní odpovědnosti: Tyto analytické dokumenty platí zejména pro projekty spolufinancované ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti. Jejich obsah odráží stávající pravidla a rozhodovací praxi a nepředjímá možný vývoj ve vykonavatelnosti a uplatňování pravidel pro zadávání veřejných zakázek. Generální ředitelství pro hospodářskou soutěž (DG COMP) je vám nicméně k dispozici a může vám poskytnout další metodické pokyny ohledně požadovaného formálního postupu při podávání oznámení (notifikace), jakož i o postupu před podáním oznámení (prenotifikace)[1].

Obecné principy

1. Co se týká infrastruktury letišť, Komise rozlišuje tři typy veřejné podpory:
   - podpora výstavby infrastruktury letiště (investiční podpora)
   - podpora provozování infrastruktury letiště
   - podpora uživatele infrastruktury

   Tato analytická tabulka se týká pouze investiční podpory, jelikož doplňuje všeobecnou analytickou tabulku, která poskytuje širší informace o veřejné podpoře infrastruktury.

Veřejná podpora je vyloučena zejména v následujících případech:

Činnosti v rámci působnosti veřejné správy

2. Rozdíl mezi působností veřejné správy a hospodářskou činností je třeba rozlišovat případ od případu. Určité investice do infrastruktury letišť, které jsou určeny výhradně pro fungování v rámci působnosti veřejné správy (např. infrastruktura řízení letového provozu související s traťovým řízením, infrastruktura celních a policejních složek, bezpečnostní infrastruktura, tj. infrastruktura nezbytná na ochranu veřejnosti před ohrožením, teroristickými útoky apod.), mohou představovat nehospodářské činnosti[2]. Pokud však projekt zahrnuje nějaké prvky infrastruktury, které lze hospodářsky využívat, pak není vyloučena vznik veřejné podpory.

Investice v souladu s principem soukromého investora (MEIP)

3. Poskytl by soukromý investor (MEI) finance na projekt v očekávání příjmu z investovaného kapitálu za stejných podmínek, za nichž tak hodlá učinit státní orgán? Pokud ano, pak se zřejmě nejedná o veřejnou podporu. Financování infrastruktury letišť obvykle vyžaduje velké kapitálové investice, jejichž návratnost je v některých případech velmi dlouhodobá, a proto by k nim jen při zvážení čistě ekonomických hledisek nedošlo. Proto je značně obtížné stanovit, zda by se do takového financování jako soukromý investor zapojil stát. Tudíž i když příslušný členský stát argumentuje tím, že kritéria pro uplatnění principu soukromého investora byla splněna, doporučujeme, aby v souladu s čl. 108 odst. 3 SFEU toto opatření Komisi přesto (pre) notifikoval.

Projekt je svěřen jako služba obecného hospodářského zájmu (SGEI)

4. Pokud je daný projekt, příp. jeho provozní část (1.) součástí služby svěřené coby služba obecného hospodářského zájmu, (2.) dopředu byly jasně definovány parametry kompenzace, (3.) nevyplácí se žádná kompenzace nad rámec nákladů na poskytování veřejné služby a přiměřeného zisku a (4.) služba obecného hospodářského zájmu byla přidělena formou veřejné zakázky, což zajišťuje poskytování služby veřejnosti za nejnižší náklady pro objednatele, nebo kompenzace nepřevyšuje částku, kterou by

[1] Oznámení Komise o osvědčených postupech ve věcech kontroly státní podpory, ÚV C 136, 16. 6. 2009, str. 13-20

[2] Viz odst. 98 rozsudku Leipzig-Halle – společné případy T-455/08 Flughafen Leipzig-Halle GmbH a Mitteldeutsche Flughafen AG c/Komise a T-443/08 Freistaat Sachsen a Land Sachsen-Anhalt c/Komise. Upozorňujeme, že „činnost v rámci působnosti veřejné správy“ není statickým pojmem, což znamená, že tato činnost může nabýt hospodářského charakteru, např. při privatizaci. Existenci podpory je navíc nutné analyzovat na úrovni vlastníka, provozovatele a uživatele.

požadovala efektivně působící společnost, pak se v rámci tohoto projektu nejedná o veřejnou podporu.[3] Upozorňujeme, že pravidla pro poskytování služeb obecného hospodářského zájmu počítají rovněž se slučitelnou podporou nebo podporou *de minimis*. Co se týká letišť, pokyny o letištích[4] poskytují informace o tom, které činnosti spadají do kategorie služby obecného hospodářského zájmu[5]. Celkovou správu letiště lze v podstatě považovat za službu obecného hospodářského zájmu pouze ve výjimečných případech, jakými jsou např. letiště umístěná v izolovaných regionech. V každém případě vykonávání komerční činnosti přímo nesouvisející se základními aktivitami letiště nelze zahrnout pod pojem služba obecného hospodářského zájmu.[6]

Není třeba žádat o povolení veřejné podpory, ale je třeba splnit další požadavky

5. Pokud se jeví, že na veřejné financování infrastruktury dopadají pravidla veřejné podpory, je třeba určit, zda daný projekt podléhá oznamovací povinnosti podle čl. 108 odst. 3 SFEU. Oznámení veřejné podpory Komisi není zapotřebí, pokud:

a. je opatření určené k financování od oznamovací povinnosti osvobozeno, protože splňuje podmínky obecného nařízení o blokových výjimkách (**GBER**), které stanoví jak procedurální pravidla (např. překládání souhrnných informačních listů nebo listů k transparentnosti), tak pravidla slučitelnosti[7]; podpora infrastruktury letiště by mohla splňovat příslušné podmínky a být osvobozena od oznamovací povinnosti např. jako regionální podpora nebo příp. jako podpora pro malé a střední podniky[8].

b. projekt, příp. jeho realizace jsou v souladu s rozhodnutím Komise 2012/21/EU o SGEI součástí služby svěřené coby služba obecného hospodářského zájmu (platí podmínky pokynů Evropské komise pro financování letišť z roku 2005[9]). Upozorňujeme, že rozhodnutí o SGEI platí pouze pro letiště, které neobsloužívíce než 200 000 cestujících za rok. Rozhodnutí o SGEI dále vyžaduje jasný akt pověření a kontrolu, zda výše kompenzace nepřesahuje čisté náklady na poskytování služby obecného hospodářského zájmu včetně přiměřeného zisku.

c. lze podporu přidělit na základě **stávajícího programu veřejné podpory.**

Potřeba oznámení pro schválení veřejné podpory

6. Pokud dané opatření zakládá veřejnou podporu a nesplňuje podmínky uvedené výše, vyžaduje se ke schválení veřejné podpory Komisí notifikace opatření. Za běžných okolností lze u infrastruktury letiště prohlásit státní podporu za slučitelnou s vnitřním trhem na základě:

a. podmínek pokynů pro financování letišť z roku 2005

V souladu s pokyny pro financování letišť z roku 2005 lze investiční podporu za slučitelnou s vnitřním trhem za předpokladu, že jsou splněny následující podmínky pokynů[10]: jasně definovaný cíl obecného zájmu, nezbytnost a proporcionalita infrastruktury k danému cíli, uspokojující střednědobý výhled využívání, přístup k infrastruktuře rovnocenným a nediskriminujícím způsobem a vliv na obchod v míře, která by nebyla v rozporu se zájmem Unie. Dále by podpora sama o sobě měla být nezbytná a proporcionální a mít charakter pobídky.

---

[3] Viz rozsudek ESD ze dne 24. července 2003, Altmark Trans GmbH, případ C280/2000
[4] Pokyny Společenství pro financování letišť a pro státní podpory na zahájení činnosti pro letecké společnosti s odletem z regionálních letišť, ÚV C 312, 9. 12. 2005, str. 1-14
[5] Viz odst. 34 a 53 pokynů o letištích
[6] Viz odst. 53 bod (iv) pokynů o letištích
[7] Nařízení Komise (ES) č. 800/2008 ze dne 6. srpna 2008, kterým se v souladu s články 87 a 88 Smlouvy o ES prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné se společným trhem (obecné nařízení o blokových výjimkách), ÚV L 214 ze dne 9. 8. 2008. Přehled je uveden ve Vádeméku práva Společenství o státní podpoře:
http://ec.europa.eu/competition/state_aid/studies_reports/Vademecum_on_rules_09_2008_en.pdf
[8] Doporučení Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků, ÚV L 124 ze dne 20. 5. 2003, str. 36
[9] Viz odst. 53 bod (iv) pokynů o letištích
[10] Viz odst. 61 pokynů o letištích

b. Rámce SGEI pro letiště související s poskytováním služby obecného hospodářského zájmu

Pokud není splněna výjimka z požadavku notifikace v souladu s rozhodnutím o SGEI, Rámec SGEI stanoví, kdy je možno náhradu za veřejnou službu považovat za veřejnou podporu slučitelnou s vnitřním trhem (platí podmínky pokynů pro financování letišť z roku 2005, viz bod 4 výše).

c. pokynů k regionální podpoře

V souladu se stávajícími pokyny k regionální podpoře[11] (RAG) jsou z investiční podpory coby uznatelné výdaje vyloučeny pouze movité věci (tj. dopravní zařízení). Nicméně z investiční podpory může těžit jakákoli dopravní infrastruktura. Z toho plyne, že členský stát v souladu s RAG infrastruktuře letišť investiční podporu v zásadě poskytovat může [12].

***

[11] Pokyny k regionální podpoře na období 2007-2013, ÚV C 54, 4. 3. 2006

[12] Členské státy mohou na podporu infrastruktury letišť uplatňovat rovněž podmínky obecného nařízení o blokových výjimkách (GBER), aniž by byly vázány oznamovací povinností či dalšími procedurálními požadavky: předkládání souhrnných informačních listů nebo listů k transparentnosti, pokud uznatelné náklady přesáhnou 50 mil. EUR, ale nepřesáhnou 100 mil. EUR (viz také bod 6 všeobecné analytické tabulky).

ANALYTICKÁ TABULKA INFRASTRUKTURY č. 3 – VÝSTAVBA ŠIROKOPÁSMOVÉ INFRASTRUKTURY

Prohlášení o vyloučení právní odpovědnosti: Tyto analytické dokumenty platí zejména pro projekty spolufinancované ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti. Jejich obsah odráží stávající pravidla a rozhodovací praxi a nepředjímá možný vývoj ve vykonavatelnosti a uplatňování pravidel pro zadávání veřejných zakázek. Generální ředitelství pro hospodářskou soutěž (DG COMP) je vám nicméně k dispozici a může vám poskytnout další metodické pokyny ohledně požadovaného formálního postupu při podávání oznámení (notifikace), jakož i o postupu před podáním oznámení (prenotifikace)[1].

Obecné principy:

1. Veřejné financování lze udělit na rozšíření kompletní infrastruktury nebo pouze části infrastruktury (např. na výstavbu sítí páteřního propojení nebo základních prvků fyzické infrastruktury, jako např. potrubí). Výstavba všech těchto infrastrukturních prvků s vyhlídkou na jejich budoucí hospodářské využití státem nebo třetími stranami z řad provozovatelů, s nimiž je nerozlučně spjata, bude zakládat hospodářskou činnost. Podpora by měla být alokována vždy na základě výběrového řízení mezi konkurenty[2].

Tato analytická tabulka zahrnuje pouze výstavbu širokopásmové infrastruktury a doplňuje všeobecnou analytickou tabulku, která ohledně infrastruktury obsahuje další pokyny[3].

Veřejná podpora je vyloučena v následujících případech:

Výstavba širokopásmové sítě pro neekonomické využití

2. Je-li širokopásmová síť rozšířena výhradně za účelem poskytování služeb konektivity veřejným orgánům, které nevyvíjejí ekonomickou činnost[4], potom se v projektu nejedná o veřejnou podporu. Na druhé straně, pokud je taková síť (např. její nadbytečná kapacita) dána k dispozici pro využití soukromým investorům či dalším provozovatelům širokopásmových sítí, potom se v rámci projektu pravděpodobně jedná o veřejnou podporu.

Investice v souladu s principem soukromého investora (MEIP)

3. Pokud by projektu poskytl nezbytné financování za stejných podmínek rovněž soukromý investor, nejedná se o veřejnou podporu[5]. Tuto skutečnost je třeba prokázat buď formou významných spoluinvestic komerčních provozovatelů a veřejných orgánů a/nebo přítomností řádného obchodního plánu (ověřeného externími experty), který prokazuje, že investice nabídne

[1] Kodex osvědčených postupů pro provádění řízení ve věcech kontroly státní podpory, Úřední věstník EU C 136, ze dne 16.6.2009, str. 13-20

[2] Viz odst. 14 Pokynů Společenství k použití pravidel státní podpory ve vztahu k rychlému zavádění širokopásmových sítí Úřední věstník EU C 235, ze dne 30.9.2009, s.7 (Pokyny k širokopásmovému připojení).
V závislosti na okolnostech případu mohou z veřejné podpory udělené na výstavbu širokopásmové sítě těžit nikoli pouze vlastník/provozovatel sítě, ale rovněž poskytovatelé širokopásmového přístupu z řad třetích stran, popř. – je-li síť vyhrazena pro malou skupinu uživatelů (např. společnosti v konkrétním business parku) – rovněž uživatelé širokopásmových služeb.

[3] *Pozn. překl.: Text v originálu chybí.*

[4] Viz např. rozhodnutí Komise ve věci N 46/2007 „Schéma sítě velšského veřejného sektoru“.

[5] Viz bod 2 všeobecné analytické tabulky.

investorům odpovídající návratnost, jež odpovídá míře návratnosti očekávané soukromými provozovateli u obdobných projektů.

Služba obecného hospodářského zájmu (SGEI)

4. Výstavba sítě, popř. její provozování, by mohly být součástí služby obecného hospodářského zájmu. Využití širokopásmového připojení jako služby obecného hospodářského zájmu by za běžných okolností mělo být založeno na poskytování pasivní[6], neutrální[7] a otevřené[8] infrastruktury, která zajišťuje univerzální servisní pokrytí regionu a případná kompenzace se měla omezit na související velkoobchodní přístupové služby, nikoli maloobchodní komunikační služby. V případě, že nedochází k nadměrné kompenzaci (na základě předem jasně stanovených parametrů) a služba obecného hospodářského zájmu byla přidělena formou zadání veřejné zakázky, která zajišťuje poskytování služby na komunální úrovni za nejnižší náklady, nebo pokud výše kompenzace nepřesahuje částku, kterou by požadovala efektivně fungující společnost, pak se v rámci projektu nejedná o veřejnou podporu.

Není třeba žádat o povolení veřejné podpory formou oznámení, mohou však existovat jiné požadavky

5. Obecné nařízení o blokových výjimkách

Viz bod 7 všeobecné analytické tabulky.

6. Služba obecného hospodářského zájmu

Veřejná podpora na kompenzaci za plnění povinností veřejné služby je z notifikačního řízení vyňata za předpokladu, že splňuje všechny podmínky rozhodnutí Komise 2012/21/EU. Je třeba upozornit, že výše uvedené úvahy týkající se kvality definování povinnosti veřejné služby pro zavedení širokopásmového připojení (viz výše v odst. 4 o výhradně pasivní, neutrální, velkoobchodní infrastruktuře s univerzálním pokrytím) budou platit v souladu se stávajícími pravidly[9].

7. Pokud podporu lze přidělit na základě stávajícího programu veřejné podpory

Seznam všech rozhodnutí Komise přijatých ohledně pravidel veřejné podpory v oblasti širokopásmového připojení je k dispozici na následující webové stránce:

http://ec.europa.eu/competition/sectors/telecommunications/broadband_decisions.pdf.

Potřeba oznámení pro schválení veřejné podpory

8. Pokud dané opatření zakládá existenci veřejné podpory a nesplňuje podmínky uvedené výše v bodě 7, je nutné předložit oznámení Komisi a vyčkat na schválení opatření.

---

[6] Pasivní infrastruktura je v zásadě fyzická infrastruktura sítí: např. potrubí, temné vlákno, kabinety.

[7] Síť by měla být technologicky neutrální, a tudíž umožnit přístup subjektům využívajícím kteroukoli z dostupných technologií, které poskytují služby koncovým uživatelům.

[8] Provozovatelům z řad třetích stran by měl být udělen otevřený, nediskriminující velkoobchodní přístup.

[9] Viz Sdělení Komise o použití pravidel Evropské unie v oblasti státní podpory na vyrovnávací platbu udělenou za poskytování služeb obecného hospodářského zájmu, Úřední věstník EU C 8 ze dne 11.1.2012, s. 4-14, odst. 48.

9. Za běžných okolností lze veřejnou podporu pro širokopásmovou infrastrukturu prohlásit za slučitelnou na základě **Pokynů k širokopásmovému připojení**. Obecně lze říci, že Pokyny k širokopásmovému připojení rozlišují cílové oblasti podle stávající úrovně pokrytí širokopásmovou infrastrukturou. V případě, že srovnatelná širokopásmová infrastruktura není k dispozici („bílé oblasti“), je podpora povolena, pokud jsou splněny příslušné podmínky týkající se slučitelnosti, zatímco v oblastech, kde několik širokopásmových infrastruktur již bylo nebo má být uvedeno do provozu komerčními provozovateli v nadcházejících třech letech („černé oblasti“), pohlíží Komise na opatření související s veřejnou podporou negativně. Nejobecnější podmínky slučitelnosti jsou podrobně popsány v odst. 51 a 79 Pokynů k širokopásmovému připojení.

10. Projekty veřejné podpory v oblasti širokopásmového připojení lze v oblastech podpory realizovat v souladu s **Pokyny k regionální podpoře** (RAG)[10]. V tomto případě lze podporu v oblasti širokopásmového připojení kvalifikovat ve smyslu RAG jako podporu počáteční investice.

11. **Služba obecného hospodářského zájmu:** Rámec Evropské unie pro státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby[11] platí pro kompenzaci za SGEI, která není vyňata z oznamovací povinnosti (viz bod 6 výše). Platí výše uvedené body týkající se kvality definování povinnosti veřejné služby pro zavedení širokopásmového připojení (viz výše bod 4 o výhradní nutnosti pasivních, neutrálních, velkoobchodních infrastruktur s univerzálním pokrytím).

***

[10] Pokyny k regionální podpoře na období 2007-2013, Úřední věstník EU C 54, ze dne 4. 3. 2006
[11] Úřední věstník EU C 8 ze dne 11. 1. 2012, s.15-22.

ANALYTICKÁ TABULKA INFRASTRUKTURY č. 4 – VÝSTAVBA KULTURNÍ INFRASTRUKTURY

Prohlášení o vyloučení právní odpovědnosti: Tyto analytické dokumenty platí zejména pro projekty spolufinancované ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti. Jejich obsah odráží stávající pravidla a rozhodovací praxi a nepředjímá možný vývoj ve vykonavatelnosti a uplatňování pravidel pro zadávání veřejných zakázek. Generální ředitelství pro hospodářskou soutěž (DG COMP) je vám nicméně k dispozici a může vám poskytnout další metodické pokyny ohledně požadovaného formálního postupu při podávání oznámení (notifikace), jakož i o postupu před podáním oznámení (prenotifikace)[1]*.*

Obecné principy:

1. Tato analytická tabulka se týká podpory poskytované na výstavbu kulturní infrastruktury, např. víceúčelových arén[2], muzeí, filmových studií a kin[3], jakož i rekonstrukce historických památek.

   Tento analytický dokument se týká pouze výstavby kulturní infrastruktury a doplňuje všeobecnou analytickou tabulku, která pro oblast infrastruktury nabízí širší metodické pokyny.

Veřejná podpora je vyloučena zejména v následujících případech:

2. Investice v souladu s principem tržního investora (MEIP).

Pokud by projektu poskytl nezbytné financování za stejných podmínek rovněž komerční investor, nejedná se v rámci projektu o veřejnou podporu. Tuto skutečnost je třeba prokázat buď prostřednictvím významných spoluúčastí komerčních provozovatelů na dané investici, kteří se zapojují spolu s veřejnými orgány a/nebo přítomností řádného obchodního plánu (ověřeného externími experty), který prokazuje, že investice nabídne investorům odpovídající návratnost, jež odpovídá míře návratnosti očekávané komerčními provozovateli u obdobných projektů.

3. Místní infrastruktura:

a. Existenci veřejné podpory lze vyloučit u *menších arén*, s nimiž není svázáno působení profesionálních sportovních klubů a jejichž spádová oblast nepřesahuje za hranice jiného členského státu[4]. Posouzení závisí rovněž na skutečném/potenciálním využití arény: např. trh pro organizování mezinárodních akcí je otevřený konkurenci mezi poskytovateli prostor a organizátory akcí, kteří se obvykle zapojují do aktivit, jejichž předmětem je obchod mezi členskými státy. V takových případech lze často předpokládat možnost ovlivnění obchodu. Dokonce i pokud má většina aktivit, které mají být v dané aréně realizovány, místní charakter, může mít aréna kapacitu na pořádání velkých mezinárodních akcí, a tudíž její vliv na konkurenci a obchod mezi členskými státy nelze vyloučit[5].

b. U menších muzeí a historických památek, které mají velmi lokální charakter a které nepřitahují návštěvníky ze zahraničí, se vliv na obchod mezi členskými státy může jevit jako nepravděpodobný[6]. Rovněž omezená velikost a rozpočet projektů těchto muzeí vedou spíše k vyloučení vlivu na obchod mezi členskými státy, neboť lidé z jiných členských států pravděpodobně nepřekročí hranice primárně za účelem návštěvy těchto muzeí[7]. U větších muzeí a historických památek, které se těší mezinárodní pověsti, není však možné vliv na konkurenci a obchod mezi členskými státy zcela vyloučit. Posouzení závisí na skutečné/potenciální schopnosti přilákat návštěvníky ze zahraničí.

---

[1] Kodex osvědčených postupů pro provádění řízení ve věcech kontroly státní podpory, Úřední věstník EU ze dne, 16. 6. 2009, C 136, str. 13-20

[2] Viz případy C4/08: Ahoy, SA.33728: Kodaň a SA.33618: Uppsala

[3] Viz případ NN70/06: Finský program na podporu kinematografie

[4] Typickými příklady pro tuto kategorii mohou být malá sportovní zařízení užívaná výhradně amatérskými sportovními kluby. Viz např. případ SA.31722 – Maďarsko – Podpora maďarského sportovního sektoru prostřednictvím systému daňových zvýhodnění a případ N118/2000 – Francie – Veřejné dotace profesionálním sportovním klubům.

[5] Větší arény obecně oblast obchodu ovlivňují. Viz příkaz Soudního dvora EU ze dne 26. 1. 2012 T-90/09 týkající se arény AHOY v Rotterdamu, ve kterém se konstatuje, že trh pro využívání arén se nutně neomezuje pouze na Nizozemsko.

[6] Viz případ N 377/2007 NL – Podpora pro Bataviawerf – Rekonstrukce plavidla ze 17. století (rozhodnutí ze dne 28. 11. 2007)

[7] Viz případ N 630/2003 IT – Muzea místního významu – Autonomní region Sardegna (rozhodnutí ze dne 18. 2. 2004)

c. U menších kin ve venkovských oblastech nebo kin se speciální programovou nabídkou („filmové kluby“) v městských oblastech lze říci, že obchod ani hospodářskou soutěž mezi členskými státy neovlivňují[8].

d. U filmových studií, vč. studií vytvořených rekonstrukcí historických budov, nelze zcela vyloučit vliv na hospodářskou soutěž a obchod mezi členskými státy, uvážíme-li značnou mobilitu filmových a televizních produkcí.

Výjimka z podání oznámení, nicméně je třeba splnit další požadavky

Viz bod 7 všeobecné analytické tabulky.

Potřeba oznámení pro schválení veřejné podpory

Pokud dané opatření zakládá veřejnou podporu a nesplňuje podmínky uvedené v bodě 7 všeobecné analytické tabulky, vyžaduje se schválení veřejné podpory na základě jejího oznámení Komisi. Posouzení kulturní infrastruktury se za běžných okolností provádí přímo dle čl. 107 odst. 3) písm. d) SFEU.

***

[8] Některé členské státy nabízejí podporu rovněž kinům, např. venkovským kinům nebo filmovým klubům obecně, případně financují jejich přechod k digitálním promítacím technologiím. Vynaložené částky jsou však obvykle tak malé, že by se venkovská a klubová kina pohodlně vešla na úroveň podpory, která se řídí nařízením o podpoře *de minimis*. Podpora určená na investice do rekonstrukcí ze strany malých a středních podniků může splňovat podmínky obecného nařízení o blokových výjimkách (GBER). Pokud by existovaly zvláštní okolnosti ospravedlňující vyšší podporu, pak by při posuzování bylo nutné postupovat případ od případu.

ANALYTICKÁ TABULKA INFRASTRUKTURY č. 5 – VÝSTAVBA INFRASTRUKTURY PŘÍSTAVŮ

Prohlášení o vyloučení právní odpovědnosti: Tyto analytické dokumenty platí zejména pro projekty spolufinancované ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti. Jejich obsah odráží stávající pravidla a rozhodovací praxi a nepředjímá možný vývoj ve vykonavatelnosti a uplatňování pravidel pro zadávání veřejných zakázek. Generální ředitelství pro hospodářskou soutěž (DG COMP) je vám nicméně k dispozici a může vám poskytnout další metodické pokyny ohledně požadovaného formálního postupu při podávání oznámení (notifikace), jakož i o postupu před podáním oznámení (prenotifikace)[1].

Obecné principy

1. Co se týká infrastruktury přístavů, Komise rozlišuje tři typy veřejné podpory:

   - podpora výstavby přístavní infrastruktury (investiční podpora)
   - podpora provozování přístavní infrastruktury
   - podpora uživatele přístavní infrastruktury

   Tato analytická tabulka se týká pouze investiční podpory, jelikož doplňuje všeobecnou analytickou tabulku, která poskytuje širší informace o veřejné podpoře infrastruktury.

   Výstavba infrastruktury, která je využívána k hospodářským účelům, se řídí pravidly veřejné podpory. Určité typy činností jsou však z tohoto principu vyňaty, neboť spadají do působnosti veřejné správy a tudíž nepředstavují ekonomickou činnost.

   Veřejná podpora je vyloučena zejména v následujících případech:

   Činnosti v rámci působnosti veřejné správy[2]

2. Rozdíl mezi působností veřejné správy a hospodářskou činností je třeba rozlišovat případ od případu.

   Určité investice do přístavní infrastruktury, které jsou určeny výhradně pro fungování v rámci působnosti veřejné správy (např. infrastruktura celních a policejních složek, bezpečnostní infrastruktura, tj. infrastruktura nezbytná na ochranu veřejnosti před ohrožením, teroristickými útoky apod.), se mohou týkat neekonomické činnosti[3]. Pokud však projekt zahrnuje nějaké prvky infrastruktury, které lze hospodářsky využívat, pak není vyloučen vznik veřejné podpory.

   Investice v souladu s principem soukromého investora (MEIP)

3. Poskytl by **soukromý investor** (MEI) finance na projekt v očekávání příjmu z investovaného kapitálu za stejných podmínek, za nichž tak hodlá učinit státní orgán? Pokud ano, pak se zřejmě nejedná o veřejnou podporu [4].

   Financování přístavní infrastruktury obvykle vyžaduje velké kapitálové investice, jejichž návratnost je v některých případech velmi dlouhodobá, a proto by k nim jen při zvážení čistě ekonomických hledisek nedošlo. Proto je značně obtížné stanovit, zda by se do takového financování jako soukromý investor zapojil stát. Tudíž i když příslušný členský stát argumentuje tím, že kritéria pro uplatnění principu

[1] Oznámení Komise o osvědčených postupech ve věcech kontroly státní podpory, ÚV C 136, 16. 6. 2009, str. 13-20
[2] Státní podpora C39/2009 (ex N 385/2009) Veřejné financování přístavní infrastruktury v přístavním městě Ventspils.
[3] Viz odst. 98 rozsudku Leipzig-Halle. Upozorňujeme, že „činnost v rámci působnosti veřejné správy" není statickým pojmem, což znamená, že tato činnost může nabýt hospodářského charakteru, např. při privatizaci. Existenci podpory je navíc nutné analyzovat na úrovni vlastníka, provozovatele a uživatele.
Komisí byly posuzovány např. přístupové cesty k moři (přístavní mola, plavební komory, plavební kanály), ochranné hráze a železniční trati, a to za konkrétních specifických podmínek jako nekomerčně využitelná infrastruktura, viz v tomto ohledu případy N 520/2003 – BE – Vlámské přístavy (rozhodnutí ze dne 20. 10. 2004) a N 60/2006 – NL – Přístav Rotterdam (rozhodnutí ze dne 24. 4. 2007). V případech z poslední doby Komise konstatovala, že ve financování tohoto typu infrastruktury může být přítomna veřejná podpora, nakonec však tato otázka zůstala otevřená, viz N 110/2008, DE, Přístav JadeWeserPort, ÚV C 137/2009 a C 39/2009 (ex N 385/2009), LV – Přístav Ventspils, ÚV C 62/2010
[4] Viz také bod 2 všeobecné analytické tabulky.

soukromého investora byla splněna, doporučujeme, aby v souladu s čl. 108 odst. 3 SFEU toto opatření Komisi přesto (pre) notifikoval..

Projekt je svěřen jako služba obecného hospodářského zájmu

4. Pokud je daný projekt, příp. jeho provozní část (1.) součástí služby svěřené coby služba obecného hospodářského zájmu, (2.) dopředu byly jasně definovány parametry kompenzace, (3.) nevyplácí se žádná kompenzace nad rámec nákladů na poskytování veřejné služby a přiměřeného zisku a (4.) služba obecného hospodářského zájmu byla přidělena formou veřejné zakázky, což zajišťuje poskytování služby veřejnosti za nejnižší náklady pro objednatele, nebo kompenzace nepřevyšuje částku, kterou by požadovala efektivně působící společnost, pak se v rámci tohoto projektu nejedná o veřejnou podporu.[5]. Upozorňujeme, že pravidla pro poskytování služeb obecného hospodářského zájmu počítají rovněž se slučitelnou podporou nebo podporou *de minimis*.

5. **Není třeba žádat o povolení veřejné podpory, ale je třeba splnit další požadavky** Pokud se jeví, že se veřejné financování přístavní infrastruktury řídí pravidly veřejné podpory, je třeba určit, zda daný projekt podléhá oznamovací povinnosti podle čl. 108 odst. 3 SFEU. Provedení notifikace není zapotřebí, pokud:

a. je opatření určené k financování od oznamovací povinnosti osvobozeno, protože splňuje podmínky obecného nařízení o blokových výjimkách (GBER), které stanoví jak procedurální pravidla (např. překládání souhrnných informačních listů nebo listů k transparentnosti), tak pravidla slučitelnosti[6]; podpora přístavní infrastruktury by mohla splňovat příslušné podmínky a být osvobozena od oznamovací povinnosti např. jako regionální podpora nebo příp. jako podpora pro malé a střední podniky [7].

b. projekt, příp. jeho realizace jsou v souladu s rozhodnutím Komise 2012/21/EU o SGEI součástí služby svěřené coby služba obecného hospodářského zájmu[8]. Rozhodnutí o SGEI platí pouze pro přístavy, které neodbaví více než 300 000 cestujících za rok. Kromě toho rozhodnutí o SGEI vyžaduje jasný akt pověření a kontrolu, zda výše kompenzace nepřesahuje čisté náklady na poskytování služby obecného hospodářského zájmu včetně přiměřeného zisku.

c. Pokud podporu lze přidělit na základě **stávajícího programu státní podpory**.

Potřeba oznámení pro schválení veřejné podpory

6. Pokud dané opatření zakládá veřejnou podporu a nesplňuje podmínky uvedené výše, vyžaduje se ke schválení veřejné podpory Komisí notifikace opatření. V tuto chvíli neexistují pro přístavy specifické metodické pokyny týkající se veřejné podpory. Za běžných okolností lze u přístavní infrastruktury prohlásit veřejnou podporu za slučitelnou na základě:

a. Přímé posouzení podle čl. 107 odst. 3) SFEU

Posouzení slučitelnosti podpory spočívá v zásadě v porovnání negativních účinků na obchod a hospodářskou soutěž na společném trhu a pozitivních účinků, co se týče splnění přesně definovaných cílů ve společném zájmu, jak ukazuje rozhodovací praxe. Konkrétně by opatření mělo splňovat následující podmínky: nezbytnost a proporcionalita infrastruktury k danému cíli, uspokojující střednědobý výhled využívání, přístup k infrastruktuře rovnocenným a nediskriminujícím způsobem a omezený vliv na obchod

[5] Viz rozsudek ESD ze dne 24. července 2003, Altmark Trans GmbH, případ C280/2000
[6] Nařízení Komise (ES) č. 800/2008 ze dne 6. srpna 2008, kterým se v souladu s články 87 a 88 Smlouvy o ES prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné se společným trhem (obecné nařízení o blokových výjimkách), ÚV L 214 ze dne 9. 8. 2008. Přehled je uveden ve Vádeméku práva Společenství o státní podpoře:
http://ec.europa.eu/competition/state_aid/studies_reports/Vademecum_on_rules_09_2008_en.pdf
[7] Viz pozn. 11 níže
[8] Platí konkrétní podmínky, např. existence a doba trvání pověření. Počáteční podpora investic do nezbytné infrastruktury se může vypočítat jako průměrná výše (roční) kompenzace po dobu trvání pověření coby kompenzace za SGEI: běžně 10 let, není-li kvůli amortizaci investic nutná delší lhůta.

podstatný pro zájmy EU. Dále by podpora sama o sobě měla být nezbytná a proporcionální a mít charakter pobídky.

b. Pro přístavy související s poskytováním služby obecného hospodářského zájmu: rozhodnutí o SGEI nebo Rámec SGEI

Pokud není splněna výjimka z požadavku oznamovací povinnosti v souladu s rozhodnutím o SGEI, stanoví Rámec SGEI, kdy je možno náhradu za veřejnou službu nárokovat v rámci veřejné podpory.

c. Podmínky pokynů k regionální podpoře[9] (RAG)

V souladu se stávajícími pokyny k regionální podpoře [10] může dopravní infrastruktura využívat investiční podpory. Z toho plyne, že členský stát v souladu s RAG přístavní infrastruktuře investiční podporu v zásadě poskytovat může.

[9] Pokyny k regionální podpoře na období 2007-2013, ÚV C 54, 4. 3. 2006

[10] Členské státy mohou na podporu přístavní infrastruktury uplatňovat rovněž podmínky obecného nařízení o blokových výjimkách (GBER), aniž by byly vázány oznamovací povinností, pokud uznatelné náklady přesáhnou 50 mil. EUR, ale nepřesáhnou 100 mil. EUR (viz také bod 7 všeobecné analytické tabulky).

ANALYTICKÁ TABULKA INFRASTRUKTURY č. 6 – VÝZKUM, VÝVOJ A INOVACE (VVI)

Prohlášení o vyloučení právní odpovědnosti: Tyto analytické dokumenty platí zejména pro projekty spolufinancované ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti. Jejich obsah odráží stávající pravidla a rozhodovací praxi a nepředjímá možný vývoj ve vykonavatelnosti a uplatňování pravidel pro zadávání veřejných zakázek. Generální ředitelství pro hospodářskou soutěž (DG COMP) je vám nicméně k dispozici a může vám poskytnout další metodické pokyny ohledně požadovaného formálního postupu při podávání oznámení (notifikace), jakož i o postupu před podáním oznámení (prenotifikace)[1].

Kontrolní seznam – infrastruktura pro VVI

Co se týká infrastruktury pro VVI, Komise rozlišuje tři typy veřejné podpory:

- podpora výstavby infrastruktury (investiční podpora)
- podpora provozování infrastruktury
- podpora uživatelů infrastruktury

Tato analytická tabulka se týká pouze investiční podpory, jelikož doplňuje všeobecnou analytickou tabulku, která poskytuje širší informace o veřejné podpoře infrastruktury.

Obecné principy:

1. Infrastruktura pro VVI se v praxi často využívá pro aktivity spadající do působnosti veřejné služby (public policy remit)[2] (např. vzdělávání, nezávislý výzkum). Hospodářské činnosti jsou často pouze výsledkem efektivního využití zdrojů výzkumných organizací, např. výzkumné zařízení s možností duálního využití (nehospodářského a hospodářského). Tento specifický charakter infrastruktury pro VVI bychom měli mít na zřeteli při zkoumání podpory poskytované na výstavbu a provozování těchto zařízení z hlediska pravidel pro veřejnou podporu.

Veřejná podpora je vyloučena zejména v následujících případech:

Nehospodářské činnosti výzkumných organizací

2. Výstavba infrastruktury pro VVI nebude považována za veřejnou podporu, pokud tuto infrastrukturu vlastní/provozuje výzkumná organizace[3] a infrastruktura je využívána výhradně pro nehospodářské činnosti, jak jsou definovány v bodě 3.1.1 Rámce pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací. Konkrétně se může jednat o výstavbu univerzitních budov, přednáškových sálů, knihoven, laboratoří a zařízení využívaných výhradně k výuce a provádění nezávislého výzkumu, tzn. k činnostem spadajícím do její veřejné služby (public remit). Výzkum a vývoj prováděný ve spolupráci a sdílení výsledků výzkumu jsou navíc taktéž považovány za nehospodářské činnosti, a to za okolností stanovených v bodě 3.1.1 Rámce VVI. Jedná se o případy, kdy (i) jsou výzkumné aktivity nezávislé povahy, tj. nejsou ovlivňovány ekonomickými zájmy podniků, (ii) výsledky výzkumu a vývoje prováděného ve spolupráci vedou k vytvoření obecných znalostí, které budou dále široce rozšiřovány a (iii) jakákoli práva duševního vlastnictví vyplývající z těchto aktivit plně náleží výzkumné organizaci a jsou využívána v rámci jejích nehospodářských činností. Za nehospodářskou činnost lze považovat i veřejné financování výzkumných databází či jakékoli další infrastruktury využívané k šíření výsledků výzkumu, pokud je k nim umožněn otevřený přístup všem uživatelům za nediskriminačních podmínek.

[1] Kodex osvědčených postupů pro provádění řízení ve věcech kontroly státní podpory, Úřední věstník EU ze dne 16. 6. 2009, C 136, str. 13-20

[2] Viz bod 3.1.1 Rámce Společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací, Úřední věstník ze dne 31. 12. 2006, C 323 („Rámec VVI“)

[3] Ve smyslu bodu 2.2 d) RámceVVI.

Investice v souladu s principem soukromého investora (MEI)

3. Je však nutné poznamenat, že financování infrastruktury pro VVI obvykle vyžaduje velké kapitálové investice, jejichž návratnost je v některých případech velmi dlouhodobá, a proto by k nim jen při zvážení čistě ekonomických hledisek nedošlo. Proto je značně obtížné stanovit, zda by se do takového financování jako soukromý investor zapojil stát.

Není třeba žádat o povolení veřejné podpory formou oznámení, ale je třeba splnit další požadavky

Doplňkové aktivity

4. Jak uvádí bod 1 výše, infrastruktura pro VVI je často využívána výzkumnými organizacemi pro nehospodářské činnosti. Aby však efektivně využívaly své zdroje, mohou výzkumné organizace provádět i doplňkové hospodářské činnosti. Jedná se např. o případy, kdy se infrastruktura (např. vybavení a laboratoře) příležitostně pronajímá průmyslovým partnerům nebo když výzkumná organizace část infrastruktury využívá k provádění smluvního výzkumu pro průmyslové účely, pokud jsou splněny následující podmínky:

a. vstupy (jako pozemky, materiál, stávající technologie, vybavení, nástroje a hlavní služby včetně dodávek staveb, energie a vody a dále podpůrné služby pro vývoj a řízení projektu), které jsou zapotřebí pro výstavbu infrastruktury pro výzkum, budou získány prostřednictvím veřejné soutěže, která je v souladu s právními předpisy EU a národní legislativou a respektuje principy otevřeného, transparentního a nediskriminačního zadávání veřejných zakázek;
b. veškerá práva duševního vlastnictví vzniklá ve fázi implementace/výstavby veřejně financované infrastruktury pro výzkum plně náleží výzkumné organizaci;
c. výzkumná organizace poskytne otevřený a nediskriminační přístup k infrastruktuře;
d. výzkumná organizace účtuje uživatelům tržní ceny[4] (zahrnující odpisy v poměrné výši);
e. hospodářské činnosti vyplývající z využívání infrastruktury pro VVI zůstanou pouze doplňkovými, tzn. přímo souvisejí s provozem infrastruktury pro výzkum a jsou pro něj nezbytné nebo jsou neodlučně spjaty s hlavní činností veřejného nezávislého výzkumu. Doplňkové činnosti potřebují stejné vstupy jako primární nehospodářské činnosti, např. materiál, vybavení, pracovní sílu a fixní kapitál. Rozsah doplňkových hospodářských činností výzkumné organizace musí zůstat omezený, např. kapacita výzkumné infrastruktury používaná pro hospodářskou činnost by neměla představovat značnou část celkové využívané kapacity;
f. výzkumná organizace vede účetnictví odděleně, aby nedocházelo ke křížovému financování jejích hospodářských činností;
g. veškerý zisk z hospodářských činností se reinvestuje do nehospodářských činností (zisk pocházející z využívání infrastruktury, jež je financovaná z veřejných zdrojů, nemůže být využit k rozšíření hospodářských činností výzkumné organizace, které musí zůstat doplňkové);
h. vybavení a zařízení využívané výhradně k hospodářským činnostem nejsou způsobilými výdaji.

Obecné nařízení o blokových výjimkách (GBER), služby obecného hospodářského zájmu (SGEI), stávající program podpory

5. Viz bod 7 všeobecné analytické tabulky.

<u>Potřeba oznámení pro schválení veřejné podpory:</u>

6. Pokud dané opatření zakládá veřejnou podporu a nesplňuje podmínky uvedené výše v bodě 7 všeobecné analytické tabulky, je nutné předložit Komisi oznámení a vyčkat na schválení opatření.

[4] Tržní cena je definována jako cena za přístup k podobnému výzkumnému vybavení účtovaná uživateli (tržní měřítko). Pokud neexistuje měřítko, musí cena pokrýt v plné výši náklady vypočtené na základě plných nákladů a přiměřeného zisku.

Veřejnou podporu pro infrastrukturu pro VVI je obvykle možné prohlásit za slučitelnou na základě Rámce VVI a především:

a. **Infrastruktura pro VVI jako součást klastru (cluster infrastructure)**
   Pokud je infrastruktura součástí inovačního klastru, může být slučitelnost veřejné podpory pro budování takové infrastruktury posuzována v souladu s ustanoveními bodu 5.8 „Podpora pro inovační klastry“ Rámce VVI.

b. **Infrastruktura pro VVI jako součást projektu výzkumu a vývoje**
   Pokud je infrastruktura součástí projektu výzkumu a vývoje a nepodléhá blokové výjimce podle čl. 31 GBER, může být slučitelnost veřejné podpory pro výstavbu posuzována v souladu s ustanovením bodu 5.1 Rámce VVI.

ANALYTICKÁ TABULKA INFRASTRUKTURY č. 7 – VODOHOSPODÁŘSKÉ SLUŽBY

Prohlášení o vyloučení právní odpovědnosti: Tyto analytické dokumenty platí zejména pro projekty spolufinancované ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti. Jejich obsah odráží stávající pravidla a rozhodovací praxi a nepředjímá možný vývoj ve vykonavatelnosti a uplatňování pravidel pro zadávání veřejných zakázek. Generální ředitelství pro hospodářskou soutěž (DG COMP) je vám nicméně k dispozici a může vám poskytnout další metodické pokyny ohledně požadovaného formálního postupu při podávání oznámení (notifikace), jakož i o postupu před podáním oznámení (prenotifikace)[1].

Obecné principy

1. Infrastrukturu přímo potřebnou pro dodavatele vodohospodářských služeb lze považovat za neoddělitelnou od navazující poskytované služby. Například modernizace a rozšiřování potrubní sítě, kanalizací a čističek odpadních vod napojených na domácnosti a firmy navazuje na poskytování komerčních služeb koncovým uživatelům. Poskytování vodohospodářských služeb (např. pitná/odpadní voda) za úhradu je ekonomickou aktivitou, a proto by financování infrastruktury nezbytné k dodávkám na trh mohlo obsahovat veřejnou podporu.

2. Existence veřejné podpory

3. U vodohospodářských služeb se zdají být obzvláště relevantní následující důvody pro vyloučení veřejné podpory:

a. Případná neexistence vlivu na hospodářskou soutěž a obchod – Je trh uzavřen konkurenci (např. výhradní práva) a je příjemci znemožněna aktivita na trzích v jiných oblastech nebo s jinými službami/výrobky?

Kdykoli je trh otevřený konkurenci, ať už na základě národní legislativy, právních předpisů EU nebo de facto vývojem na trhu, může veřejné financování ovlivnit hospodářskou soutěž, a proto budou pravděpodobně platit pravidla pro veřejnou podporu.

Aby byla veřejná podpora vyloučena, měl by se projekt realizovat na trzích uzavřených jakékoli konkurenci.[2] Hodnocení závisí na národních/regionálních/místních pravidlech konkrétních členských států. K ovlivnění hospodářské soutěže a obchodu by nemuselo dojít, pokud je příjemce držitelem výhradních práv na místním trhu s vodohospodářskými službami a nevyvíjí a nemůže vyvíjet činnost na trzích s jinými službami (např. odpady, energie) nebo v jiných geografických oblastech otevřených konkurenci[3]. Pokud příjemce působí na jiných trzích, může financování infrastruktury, která spadá do vyhrazené oblasti, představovat veřejnou podporu. Ověřit existenci případné křížové podpory mezi různými trhy by bylo možné prostřednictvím odděleného účetnictví.

---

[1] Oznámení Komise o osvědčených postupech ve věcech kontroly státní podpory, ÚV C 136, 16. 6. 2009, str. 13-20

[2] V případu N 588/2006 NL – Subvenční opatření – Gelderland (rozhodnutí ze dne 4. 4. 2007) rozhodla Komise, že subvenční opatření pouze ve prospěch společností dodávajících pitnou vodu (vlastněných místními úřady) na nizozemském trhu – který není otevřený konkurenci – nemůže případně ovlivnit hospodářskou soutěž a obchod mezi členskými státy. Avšak opatření pro jiné příjemce nebo týkající se průmyslových vod – což je trh otevřený konkurenci – by takový vliv mít mohla.

[3] V případu N 443/2003 BE – Voda sekundárního okruhu (rozhodnutí ze dne 2. 6. 2004) analyzovala Komise investiční podporu meziobecním subjektům v oblasti čistíren odpadních vod a distribučních sítí zaměřenou na poskytování tzv. užitkové vody (vyčištěná odpadní voda). Přestože na místních trzích neexistovala konkurence, předmětné subjekty mohly být kvalifikovány jako „podniky“ a mohly, alespoň teoreticky, vyvíjet činnost v jiných členských státech. Bylo vyhodnoceno, že u plánovaných dotací by se jednalo o veřejnou podporu (slučitelnou s vnitřním trhem).

b. Vyloučení ekonomické aktivity: Je plánovaná infrastruktura a činnost příjemce realizována mimo jakýkoli trh, kde se poskytují služby, např. směrem nahoru (upstream) nad trhem služeb, na němž se za úplatu poskytují vodohospodářské služby?

Financování infrastruktury vlastněné a provozované příjemci, kteří nevyvíjejí činnost na jiném trhu, nepředstavuje veřejnou podporu, neboť takoví příjemci nejsou podniky vyvíjejícími ekonomickou činnost. Toto se může týkat infrastruktury, jež je vzdálená od trhu, na němž se poskytují vodohospodářské služby včetně hydrologických povodí využívaných různými oblastmi. Současná rozhodovací praxe ukazuje, že infrastruktura, která plní povinnosti veřejné služby (např. odsolovací stanice, prevence záplav), je obvykle obecnou infrastrukturou neekonomické povahy, která slouží povinnosti členského státu plnit veřejnou službu. Financování takové infrastruktury nemusí podléhat pravidlům pro veřejnou podporu, neboť subjekty provozující infrastrukturu nejsou kvalifikovány jako podniky a provoz infrastruktury není ekonomickou aktivitou.

c. Vyloučení hospodářské výhody – SGEI – Je provoz infrastruktury svěřen poskytovateli služeb jako služba obecného hospodářského zájmu?

Pokud tomu tak je a pokud se nevyplácí žádná kompenzace nad rámec čistých nákladů na poskytování veřejné služby a přiměřeného zisku a pokud služba obecného hospodářského zájmu byla přidělena formou veřejné zakázky nebo kompenzace nepřevyšuje částku, kterou by požadovala efektivně působící společnost, poté se u provozovatele služby nejedná o veřejnou podporu.

d. Vyloučení hospodářské výhody – soukromý investor: Pokud příjemce provozuje ekonomickou činnost a trh je otevřen konkurenci, je takový investor životaschopný za tržních podmínek?

Pokud by projektu poskytl nezbytné financování za stejných podmínek rovněž soukromý investor, nejedná se o veřejnou podporu. Tuto skutečnost je třeba prokázat buď formou (1) významných spoluinvestic komerčních provozovatelů a veřejných orgánů a/nebo (2) přítomností řádného obchodního plánu (ověřeného externími experty), který prokazuje, že investice nabídne investorům odpovídající návratnost, jež odpovídá míře návratnosti očekávané komerčními provozovateli u obdobných projektů.

Výjimka z notifikaceveřejné podpory, za splnění ostatních požadavků

Ve dvou dalších případech je možné veřejnou podporu automaticky považovat za slučitelnou s pravidly EU a není nutné podávat oznámení:

a. na investiční podporu vodohospodářské infrastruktury se vztahuje nařízení o blokových výjimkách (GBER), které umožňuje ochranu životního prostředí, pokud neexistují standardy EU[4] nebo pokud bude realizací opatření dosaženo vyšších standardů oproti těm, jež vyžadují evropské předpisy. V takovém případě je povolená intenzita pomoci ve výši 35 % způsobilých nákladů (za splnění i dalších podmínek).

b. poskytování „obecných“ vodohospodářských služeb domácnostem i firmám může být svěřeno jako služba obecného hospodářského zájmu. Pokud je kompenzace za jednu službu obecného hospodářského zájmu nižší než 15 mil. EUR ročně (průměr za celou dobu pověření k výkonu veřejné služby[5]), podléhá novému rozhodnutí Komise o SGEI, jsou-li zároveň splněny veškeré další požadavky.

[4] GBER čl. 18, s možnou intenzitou podpory až do výše 35 % způsobilých nákladů. Povinnosti EU pro její členské státy týkající se hospodaření s vodními zdroji nevztahující se na jednotlivé podniky se nepovažují za standardy EU.

[5] Počáteční podpora investic do nezbytné infrastruktury se může vypočítat jako průměrná výše (roční) kompenzace po dobu trvání pověření coby kompenzace za SGEI: běžně 10 let, není-li kvůli amortizaci investic nutná delší lhůta.

***